

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу Пилюк Ірини Ігорівни
«Пневмонія у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні
захворювання: клініко-патогенетична характеристика, оптимізація
лікування та профілактичних заходів», подану у спеціалізовану вчену
раду К 20.601.03 у ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний
університет» МОЗ України до офіційного захисту на здобуття наукового
ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія**

Актуальність теми дисертації.

Патологія органів дихання продовжує займати провідне місце у структурі захворюваності як дорослого, так і дитячого населення. Значна частина дитячої захворюваності та смертності пов’язана з 5 причинами: гострі респіраторні інфекції (в основному, пневмонія), діарея, порушення харчування, дитячі інфекції, травми тощо. ВООЗ, дитячим фондом ООН ЮНІСЕФ і багатьма іншими організаціями розроблена стратегія «Інтегрованого ведення хвороб дитячого віку» (Integrated Management of Childhood Illness), яка впроваджена більш як у 100 країнах світу та передбачає низку заходів з профілактики та лікування цих основних захворювань.

Найпоширенішою патологією серед загальної популяції дітей в Україні є хвороби органів дихання. Вони посідають перше рангове місце у структурі захворюваності і поширеності з часткою 54,78 % та 51,28 %, відповідно (О.О. Дудіна, А.В. Терещенко, 2014). За даними ВООЗ, серед основних причин дитячої смертності гострі респіраторні інфекції, а саме пневмонія складає 19 % усіх смертей (J.S. Bradley, C.L. Byington, S.S. Shah, 2011; WHO, 2015). В Україні пневмонія посідає III місце в структурі дитячої смертності, зокрема, частота смерті дітей від позагоспітальної пневмонії становить в середньому 13,1 на 100 тис. дитячого населення (В.П. Костроміна, В.О. Стриж, 2010). Значна поширеність пневмонії та високий рівень летальності підтверджує важливість цієї патології як з медичної, так і з соціальної точки зору.

Високі показники захворюваності на пневмонію, частий розвиток ускладнень з ризиком несприятливого прогнозу, несприятливих наслідків обґрунтують потребу поглибленого вивчення патогенетичних механізмів патологічних змін при пневмонії у дітей та необхідність пошуку резервів удосконалення діагностики, лікування й профілактики цих порушень,

що підкреслює актуальність та важливе практичне значення дисертаційної роботи Пилюк І.І.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» на тему: Розробка методів прогнозування, лікування та реабілітації поширеної хірургічної та соматичної патології у дітей в сучасних екологічних умовах (номер державної реєстрації № 0114U005518). Здобувач є співвиконавцем зазначененої науково-дослідної роботи.

Наукова новизна дослідження та отриманих результатів.

Дисертаційна робота містить певну наукову новизну, яка полягає у тому, що на прикладі позагоспітальної пневмонії у часто хворіючих дітей автором з'ясовано клініко-патогенетичні механізми розвитку та перебігу пневмонії з оцінкою функціонального стану системи глутатіону, рівня цитокінів, мікроелементного складу крові. На підставі отриманих даних обґрунтовано нове розв'язання актуального завдання – лікування такої категорії пацієнтів за допомогою комплексної корекції дисфункції активності редокс-системи глутатіону, цитокінового профілю, мікроелементного диселементозу.

Зокрема, доведено, що комбінована терапія позагоспітальної пневмонії у часто хворіючих дітей з використанням імуномодулюючих препаратів багатовекторної дії, мультикомпонентного пробіотика, вітамінно-мінерального комплексу забезпечують не лише лікувальний, але й профілактичний ефект.

Практичне значення отриманих результатів.

Дисертаційна робота І.І. Пилюк має практичну направленість, що полягає у пошуку раціональної тактики лікування часто хворіючих дітей з позагоспітальною пневмонією.

На підставі отриманих результатів здобувач запропонувала доповнити обсяг лабораторних досліджень у частохворіючих дітей з пневмонією визначенням цитокінового статусу (IL-2, IL-8), їх співвідношення, $\beta2$ -МГ та ІФН- γ , показники яких розцінюються як діагностичний та прогностичний маркер для позагоспітальної пневмонії.

Автором обґрунтована доцільність моніторування функціонального стану системи глутатіону у дітей з позагоспітальною пневмонією, що дає змогу своєчасно виявити метаболічні порушення з наступною їх корекцією та дозволяє покращити ефективність лікування.

Розроблено та впроваджено в практичну медицину метод профілактики частих епізодів гострих респіраторних захворювань у дітей, які часто хворіють, за допомогою комплексного призначення імуномодулюючих препаратів, пробіотика та вітамінно-мінерального середника, що дає змогу попередити розвиток пневмонії у даної категорії пацієнтів.

Характеристика структури та обсягу дисертації.

Дисертаційна робота побудована відповідно до чинних вимог, які висуваються до робіт такого кваліфікаційного рівня, і складається зі вступу, огляду літератури, опису матеріалів та методів дослідження, 2 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Список літератури налічує 307 джерел, з яких 93 роботи латиницею.

Роботу викладено на 172 сторінках комп’ютерного тексту, проілюстровано 24 таблицями, 10 рисунками.

Характеристика основного змісту дисертаційної роботи.

У «*Вступі*» розкрито актуальність теми, окреслено мету дослідження, визначено завдання для її досягнення, висвітлено новизну, практичне значення одержаних результатів, внесок дисертанта в їх отримання, відомості про апробацію матеріалів дисертації та опублікування результатів у наукових працях.

Розділ I. «*Сучасні аспекти пневмонії у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання (огляд літератури)*» складається з п’яти частин, які відображають основні напрямки досліджень з даної проблеми.

В цьому розділі наводяться дані стосовно етіології, патогенезу пневмонії у часто хворіючих дітей. Автором представлена сучасні методи діагностики та лікування пневмонії у дітей, проаналізовано достатню кількість вітчизняних та зарубіжних публікацій.

Розділ 2 «*Матеріали та методи дослідження*» написано ґрунтовно, наведені методологічні прийоми, які використані в роботі, охарактеризовано методи лабораторної (біохімічні, імунологічні, визначення мікроелементів) та інструментальної (рентгенологічне дослідження органів грудної клітки,

ЕКГ, ExoKC з доплеркартуванням легеневої артерії) діагностики. Обраний спектр методів дослідження відповідає меті та завданням роботи. Достовірність отриманих результатів не викликає сумнівів.

Розділ 3 «*Клініко-патогенетичні особливості перебігу пневмонії у дітей, які часто хворіють на ГРЗ*» присвячено результатам вивчення клініко-анамнестичних особливостей перебігу пневмонії у дітей I та II груп спостереження, оцінці порушень антиоксидантної системи глутатіону, цитокінового профілю, мікроелементного складу крові. Встановлено зв'язок низьких показників співвідношення ІЛ-2/ІЛ-4, ІФН- γ , β 2мікроглобуліну з високим ризиком розвитку пневмонії у часто хворіючих дітей.

У розділі 4 «*Комплексна оцінка ефективності лікування дітей з пневмонією та профілактики у них частих ГРЗ*» наведено результати комплексного лікування дітей, хворих на пневмонію, з включенням препарату янтарної кислоти, що підтверджує клінічну ефективність, нормалізацію функціональної активності редокс-системи глутатіону, корекцію цитокінового та мікроелементного дисбалансу.

Водночас, у розділі представлено схему профілактики частих респіраторних епізодів за допомогою комбінації імуномодулюючих препаратів з різними точками прикладання, вітамінно-мінерального комплексу та пробіотика, що засвідчує зменшення їх частоти, важкості й тривалості перебігу з наступною корекцією показників цитокінового статусу, мікроелементного статусу.

Автором запропоновано прогностичні критерії щодо розвитку пневмонії у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні епізоди, на підставі виокремлення найбільш значимих показників - ІЛ-2, ІЛ-4, їх співвідношення, ІФН- γ , β 2-МГ, що дасть змогу своєчасно призначити лікувальні заходи.

У розділі «*Аналіз та узагальнення результатів дослідження*» автор логічно підсумовує проведені дослідження, аналізує отримані результати, співставляючи їх з сучасними даними літератури.

Дисертаційну роботу завершують 6 висновків, які є обґрунтованими, логічними, відображають наукову новизну.

Практичні рекомендації містять узагальнюючі положення та рекомендації щодо застосування в практиці педіатра.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 12 наукових праць, у яких повністю відображені основні результати дисертації, з них 6 статей – у фахових виданнях України, 1 стаття – в іноземному виданні, 5 публікацій у

матеріалах науково-практичних конференцій та конгресів, два патенти на корисну модель.

Зміст автореферату у стислій формі, але достатньо повно відображає обсяг, методи дослідження, отримані результати, основні наукові положення дисертації, висновки та практичні рекомендації.

Недоліки дисертації щодо змісту та оформлення.

Суттєвих недоліків при рецензуванні дисертаційної роботи не виявлено. Однак, при ретельному ознайомленні з роботою виники наступні побажання стосовно змісту та викладу матеріалу, зокрема, розділ 2 «Матеріали і методи дослідження» перенасичений описом загальноприйнятих, відомих методик досліджень, тому доцільним було б скоротити їх обсяг; висновки повинні чітко відображати положення наукового завдання, практичні рекомендації доцільно було б представити у вигляді алгоритму діагностично-лікувального комплексу пневмонії у часто хворіючих дітей; зустрічаються окремі стилістичні дефекти, які не знижують наукової та практичної цінності роботи. За результатами досліджень доцільно підготувати інформаційний лист.

В рамках дискусії хотілося б почути відповіді здобувача на такі запитання:

1. Чим зумовлений Ваш вибір комплексного лікування дітей з пневмонією у періоді реконвалесценції, а саме поєднання двох імуномодулюючих препаратів, вітамінно-мінерального комплексу та пробіотика? Чи не розцінюється таке призначення як поліпрагмазія у дитячій практиці?
2. На які патогенетичні механізми пневмонії у дітей, які часто хворіють на респіраторні епізоди, Ви впливали, призначаючи два імуномодулюючі препарати та пробіотик?
3. Як Ви можете пояснити мікроелементний дисбаланс у дітей з пневмонією та динаміку показників дизелементозу на тлі препарату янтарної кислоти?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Пилюк Ірини Ігорівни «Пневмонія у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання: клініко-патогенетична характеристика, оптимізація лікування та профілактичних заходів», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, яка виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Г.Б. Матейко,

є завершеною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують актуальні завдання педіатрії – оптимізація лікувально-профілактичних заходів у дітей з пневмонією, які часто хворіють на респіраторні епізоди, шляхом вивчення особливостей клінічного перебігу, показників цитокінів, функціонального стану системи глутатіону, мікроелементного складу крові.

За актуальністю проблеми, обсягом виконаних досліджень, методичним рівнем розробки теми, науковою новизною і практичним значенням отриманих результатів дисертаційна робота Пилюк Ірини Ігорівни «Пневмонія у дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання: клініко-патогенетична характеристика, оптимізація лікування та профілактичних заходів» відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), щодо кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.10 – педіатрія.

Офіційний опонент –

завідувач кафедри педіатрії № 2

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний

університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».

доктор медицинских наук, профессор

 Г.А. Павлишин

Bidzyn opisano 27.04.2016r.

Tremis cerasiops creisiangobanus Brewi
padi K 20.601.03 ♂ sayang Q.C.